

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 www.pozytek.gov.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PIOTR TODYS

**Konsultacje reformy systemu opieki zdrowotnej
California Speaks (Stany Zjednoczone)
PRZYKŁAD CIEKAWEJ PRAKTYKI**

Opracowanie powstało w ramach zleconego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Badania efektywności mechanizmów konsultacji społecznych” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Warszawa, 2011 r.

pracownia badań
i innowacji
społecznych

stocznia

 MillwardBrown
SMG/KRC

Miejsce:	Stan Kalifornia (USA)
Czas:	11 sierpnia 2007
Instytucja organizująca konsultacje:	America Speaks
Dokument:	Założenia do reformy systemu opieki zdrowotnej
Kontakt:	oficjalna strona projektu: http://www.americaspeaks.org

I. STRESZCZENIE PROCESU

America Speaks to amerykańska spółka działająca nie dla zysku (*non profit corporation*). Od 1995 roku pracuje na rzecz zapewnienia obywatelom większego udziału w procesie kształtowania polityki i rozwoju nowych instytucji, które mogą wzmocnić demokrację w Stanach Zjednoczonych. Głównym celem America Speaks jest angażowanie obywateli w wywieranie wpływu na rządzących przy podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących ogółu mieszkańców miasta czy stanu.

Jednym z działań organizacji jest prowadzenie interaktywnych konsultacji odwołujących się do tradycji spotkań miejskich, podczas których obywatele wypowiadali się na temat decyzji podejmowanych przez władze lokalne. Najmniejsze spotkanie zorganizowane przez Ameryka Speaks zgromadziło 22 uczestników, a w największym projekcie wzięło udział 45.000 osób. Spotkania organizowane są we wszystkich 50 stanach, a dotyczą tak różnych tematów jak: polityka fiskalna, edukacja dorosłych osób z autyzmem, kwestie otyłości u dzieci, ubezpieczenia społeczne, przebudowa Ground Zero – miejsca w którym w Nowym Jorku stały wieże World Trade Center, odbudowa Nowego Orleanu po powodzi. Ameryka Speaks jest niezależną i apolityczną organizacją; nie zajmuje stanowiska w kwestiach politycznych. Współpracuje z ponad 100 instytucjami, w tym z organizacjami pozarządowymi i instytucjami naukowymi.

W 1997 roku America Speaks opracowała procedurę prowadzenia konsultacji społecznych łączącą możliwość bezpośredniej wymiany opinii z nowoczesnymi technologiami.

Podstawą są małe, dyskutujące przy jednym stoliku dziesięcioosobowe grupy, które pracują pod opieką moderatora. Takie małe grupy mogą tworzyć sieć, w której w tym samym czasie dyskutuje nawet kilka tysięcy osób. Czasem w jednej sali znajduje się kilkadziesiąt „stolików”. Moderator każdego „stolika” posiada laptop, skomunikowany z innymi komputerami na sali i dużą tablicą, widoczną dla wszystkich uczestników, wyświetlającą na bieżąco wyniki konsultacji czy uwagi. Laptop służy jednocześnie do ewidencji pomysłów grupy i przesyłania informacji do grupy formułującej generalne wnioski ważne dla wszystkich uczestniczących.

Każdy uczestnik konsultacji wyposażony jest w panel do głosowania (znany w Polsce z różnych teleturniejów, gdy widownia udziela odpowiedzi). Panel taki pozwala zagłosować jednocześnie wszystkim uczestnikom na sformułowane główne tezy spotkania.

America Speaks używa także wozów satelitarnych do skomunikowania osób uczestniczących w konsultacjach w tym samym czasie w różnych miejscach.

Tak stosowane technologie umożliwiają bardzo szybkie sformułowanie opinii nawet kilkutyśięczonego audytorium, dają uczestnikom szansę poznawania na bieżąco opinii innych uczestników konsultacji, pozwalają na błyskawiczne przekazywanie wyników konsultacji decydentom i wszystkim zainteresowanym, w tym mediom.

Przykładem zastosowania opisaney technologii są konsultacje społeczne przeprowadzone w Kalifornii w 2007 roku. Dotyczyły one reformy systemu opieki zdrowotnej.

II. OPIS PROCESU PARTYCYPACYJNEGO: ETAP ZASIĘGANIA OPINII

W Kalifornii przeznaczana się prawie 2 miliardy dolarów rocznie na ochronę zdrowia, starając się zapewnić odpowiednią opiekę dla wszystkich. W 2007 roku prawie pięć milionów mieszkańców Kalifornii nie posiadało ubezpieczenia zdrowotnego, większość osób ubezpieczonych uważała, że zakres ich ubezpieczenia nie odpowiada ich potrzebom, zaś 75% twierdziło, że posiadane przez nich ubezpieczenie nie będzie w stanie pokryć kosztów poważnej choroby lub urazu.

Aby rozwiązać narastający kryzys, gubernator stanu Kalifornia, Arnold Schwarzenegger, ogłosił rok 2007 "rokiem reformy systemu opieki zdrowotnej" w Kalifornii, a prawnicy przygotowali szereg propozycji, reprezentujących różne podejścia do reformy państwowego systemu opieki zdrowotnej. W celu zapewnienia społeczeństwu Kalifornii szansy wypowiedzenia się na ten temat, sześć lokalnych fundacji działających na polu ochrony zdrowia zwróciło się do America Speaks z prośbą o ułatwienie dyskusji w sprawie proponowanych reform.

America Speaks zorganizowała konsultacje społeczne odbywające się symultanicznie w ośmiu miastach Kalifornii: Humboldt County, Sacramento, Oakland, Fresno, San Luis Obispo, Los Angeles, Riverside i San Diego. Spotkanie odbyło się 11 sierpnia 2007 roku i zgromadziło 3.500 osób. Skład uczestników został dobrany reprezentatywnie pod względem płci, wieku, rasy, rocznego dochodu. Aby zebrać tę grupę i zachęcić do uczestnictwa w dyskusji przeprowadzono z Kalifornijczykami ponad 2.000.000 rozmów telefonicznych. Podczas całodniowego spotkania zapewniono uczestnikom pomoc w transporcie, wyżywienie i opiekę nad dziećmi oraz bony o wartości 25 dolarów. Koszty całości konsultacji, w tym ewaluacji procesu, poniosło sześć prywatnych fundacji.

Konsultacje zaczęły się od rozmów na temat wartości, którymi debata o reformie systemu opieki zdrowotnej powinna się kierować. Uczestnicy, w niewielkich 8-10 osobowych grupach, dyskutowali ważne dla nich kwestie, wspomagani w tym przez przeszkolonego moderatora. Najistotniejsze tematy dyskusji każdego „stolika” były przy pomocy laptopa wprowadzone do systemu i przedkładane do opracowania przez zespół analityków, którzy po wychwyceniu najczęściej pojawiających się kwestii przesyłali je z powrotem uczestnikom dyskusji. Uczestnicy używając urządzeń do głosowania identyfikowali spośród nich te, które były najistotniejsze dla największej liczby badanych. Pozwalało to ustalić listę priorytetów.

Konsultacjom przyglądał się gubernator Arnold Schwarzenegger i jego pracownicy, których część wzięła bezpośredni udział w dyskusjach.

Dyskutujący uznali, że władze stanowe reformując system opieki zdrowotnej powinny wziąć pod uwagę następujące kwestie: każdy powinien być w stanie opłacić potrzebną opiekę lekarską; jakość tej opieki nie powinna zależeć od ilości pieniędzy, którymi dysponuje indywidualny chory; nikt nie powinien być wykluczony z możliwości uczestniczenia w systemie opieki zdrowotnej; maksymalizacja zysków nie powinna być głównym motywem kierującym pracownikami służby zdrowia; zdrowe życie i działania prewencyjne powinny być priorytetem w zarządzaniu sprawami zdrowotnymi społeczeństwa.

Sformułowano także oczekiwania wobec pracodawców. Uznano między innymi, że pracodawcy powinni przeznaczać na opiekę zdrowotną swoich pracowników pewne minimum, albo poprzez zapewnienie im ubezpieczenia wykupowanego na wolnym rynku, albo poprzez uiszczanie opłaty na ogólnostanowe publiczne ubezpieczenie. Niektóre firmy mogłyby być zwolnione z tych wymogów, np. takie, w których jest mniej niż 10 zatrudnionych pracowników lub firmy jednoosobowe. Jednocześnie uczestnicy wyrazili zaniepokojenie, że proponowane zmiany mogłyby obniżyć atrakcyjność Kalifornii dla inwestorów.

Dzięki panelom do głosowania i komputerom, szczegółowe dane i najważniejsze kwestie, pojawiające się w grupach, po zakończeniu konsultacji są zliczane i powstaje wstępny raport, który od ręki jest dostępny dla uczestników konsultacji. Oprócz raportu każdy z uczestników otrzymał pakiet zawierający dane kontaktowe decydentów, pocztówki do wysłania swoim przedstawicielom i wskazówki dotyczące kontaktów z mediami.

Końcowy raport z konsultacji został przekazany gubernatorowi i senatowi stanu Kalifornia. W połowie września gubernator Arnold Schwarzenegger zwołał specjalną sesję legislacyjną dedykowaną ustawie o ochronie zdrowia. W rezultacie w grudniu 2007 przygotowano projekt kompromisowej ustawy, uwzględniającej wnioski zawarte w raporcie z konsultacji. Jednak ustawa utknęła w senacie, głównie ze względu na wysoki deficyt budżetowy stanu Kalifornia.

W wyniku ewaluacji procesu konsultacji stwierdzono, że decydenci uznali konsultacje za udane tak merytorycznie, jak i jako sposób na angażowanie obywateli w podejmowanie trudnych decyzji. Uczestnicy konsultacji byli zaś skłonni bardziej się angażować w różnego rodzaju aktywności dotyczące ochrony zdrowia, takie jak wolontariat w organizacjach pozarządowych, kontakty z mediami i przedstawicielami władzy, uczestnictwo w spotkaniach.

III. PODSUMOWANIE

Konsultacje społeczne systemu ochrony zdrowia prowadzone przez America Speaks były zakrojone na bardzo szeroką skalę, co dało szansę zebrania reprezentatywnych opinii mieszkańców stanu. Stosowana technologia, pozwalająca prowadzić konsultacje przy udziale jednocześnie kilku tysięcy osób, dała szansę błyskawicznego zebrania danych i przekazania ich decydentom i mediom.

Reprezentatywność i duża liczba uczestników nie pozwala zignorować ich opinii. Jednocześnie zachowana jest możliwość bezpośredniej wymiany opinii i wypracowywania wspólnego stanowiska. Skala konsultacji wymaga jednak dużych nakładów finansowych i organizacyjnych.

WSKAZÓWKI DO REPLIKACJI

- Zastosowanie moderowanej dyskusji przy dziesięcioosobowych stolikach, które dzięki rozwiązaniom technologicznym były skomunikowane z innymi stolikami. Dzięki temu można było zidentyfikować wspólne, podzielane przez wszystkich priorytety.
- Uczestnicy konsultacji byli reprezentatywną dla ludności Kalifornii grupą, więc ich opinie mogły być traktowane jako opinie ogółu mieszkańców.
- Uczestnikom spotkania zapewniono wyżywienie, pomoc w dojechaniu do miejsc spotkań oraz opiekę nad dziećmi na czas trwania obrad.
- Przedstawiciele władz stanu udzielali uczestnikom dużego poparcia oraz sami uczestniczyli w obradach.